

TIDEVARVET

Nr 11 · 12 Mars

Nr 11 · 5 ärg. 1927

Tidevarvet Nr 11

Var ledande artikel är Allt jämtivaltider.

Birgit Nissen, medarbetare i Norges Kvinder og anställd vid Stortingets bibliotek, har skrivit till Tidevarvet om De nordiska skiljedomsavtalen. Frågan berörs bl. a. också i Längs horisonten.

Devinez' artikel Armbindeln fullständig och fördjupad bilden av vad som sker längs horisonten.

Allvar, högtid och glädjestämning är Frida Härners intryck av Centralförbundets för nykterhetsundervisning 135:te allmänna upplysningskurs, nys avhållen i Stockholm.

Kring kyrkan och religionsproblemet av E. L. kommer att följas av en artikel i nästa nummer.

Karin Hammar visar i Skalet och kärnan på de möjligheter som rymmas i propositionen om skolväsendet. Tidevarvet återkommer till denna sak.

Dir. Paul Pegels.
Kvarnslättgatan 15. Tel. O. 2298. 10-12. 2-4
Kvartslampa, Diathermi, Elek.
en. Behandling av reumatiska och nervöskningar, ledgångar, ischias, huvudvärk

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå
anskaffar sjuksköterskor och barnsköterskor. Valhallsvägen 18. 11, Stockholm.
Tel. 961 81. N. 241 13.

Det bästa smörödet och kaffebrödet löper man i
Majas Hembageri
Bergsgatan 56, Stockholm
Tel. Kungsk. 5466
Grahambröd o. Vafflor
10 proc. påbröd Hemmas.

Hostol bröstkaramell
finnes överallt
Sockerlageri-Aktieförlaget, Stockholm.

Olga Elmdahl
Modemagasinet
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.

Vi ändra sorgklänningar på dagen!
Alltid det senaste.
Sorghattar och sorgsöljor.

Leja-Magasinet
Stockholm.

Längs horisonten.

Nordisk skiljedom.

Den 23 februari bestod Norges storting med 92 röster mot 53 att ratificera skiljedomsstraktaten med Sverige, Danmark och Finland, dessa radikala avtal, som innefattar samtliga tvister utan undantag.

I detta sammanhang vill vi erinra om en artikel i Tidevarvet nr 49 av 1925 där fru Anna Wickse skriver om Skiljedomsstankens utveckling. Fru Wickse påminner bl. a. om hur Sverige vid förbundsörsamlingen väckt och fått antaget ett förslag om förnyat studium av det allmänna obligatoriska förläsnings- och skiljedomsfördraget, som finnes införd i Genèveprotokollet. Meningen med detta förslag var givetvis att så småningom nå fram till ett allmänt fördrag om obligatorisk skiljedom. Vid skapandet av ett sådant fördrag måste de bestämmelser, som redan finnas i tagna i de enskilda ländernas traktater, ha ett stort inflytande. Därför är varje genomgående skiljedomsavtal, som kommer till stånd av stort värde. Genèveprotokollet skapades icke av intet, och det blev icke till intet, då det försvann.

Om det nordiska avtalets historia i Norge skriver på annat ställe i tidningen en abörrare av debatten i stortinget.

Nedrustningsförslag.

President Coolidge har i en not inbjudit de stormakter, som år 1921—1922 deltog i d. s. k. Washingtonkonferensen, till en ny nedrustningskonferens, där det ofullbordade arbetet skall fortsättas. I Washington undertecknades för 3 år sedan av Förenta staterna, England, Japan, Frankrike och Italien ett fördrag, enligt vilket ländernas slagskeppflottor skulle begränsas till ett visst antal skepp. Proportionerna voro 5 för Förenta staterna och England vardera, 3 för Japan, 1.75 för Frankrike och Italien. Avsikten med Coolidges nya förslag är att begränsa också byggnad av mindre krigsfartyg av olika typer efter samma proportioner, som gäller för de stora slagskeppen. Frågan om land- och luftförsvar är enligt president Coolidge en sak, som måste lösas av Europa självt. Den saken kommer också att tagas upp i Nationsens förbund nu i mars då dess förberedande avrustningskommission samlanträder. Men rustningarna till sjöss är förhållandevis lättare att komma överens om och kunna förhandlas för sig oberoende av övriga rustningar. Coolidge anser, att ett gott förhållande på den linjen skulle underlätta förhandlingarna om de betydligt mera invecklade frågorna om land- och luftförsvar.

Englands nuvarande flottprogram uppår byggnad av 83 fartyg under en tid av 8 år och till en kostnad av 90 milj. pund (1620 milj. kr.) I Förenta staternas kongress fördigges ett förslag om 10 nya kryssare. Frankrike ökar antalet undervattensbåtar och i den dagarna antagna lagen om Frankrikes stridsberedskap ge följande ord uttryck åt *fördringarna* på franska folket: 'Varje fransk man och kvinna skall i krig kunna uppåddas till landets skydd'. En bestämmelse däri tillägger *försäkringsbörda* i fredstid av alla industrier.

England har antagit Coolidgeinbjudan till konferensen. Men Italien och Frankrike ställa sig avvisande. Trogen kommer därför konferensen att inskränkas till de tre makterna, Förenta staterna och Japan, vilket naturligtvis minskar dess möjligheter. Manchester Guardian anser dock att 'varje frill utlyste av tankar komminister att bjäna freden, och den minsta besparing i den förökran- de börden av utgifter för sjöförsvaret är värd att lyckönskas.'

Vi tillägga: Hur värdig icke, omedvetet förvisso, dessa storpolitiska noter — och svaren, avbildjandena, förloppningarna omkring dem — till en kompromissfri, oopraktisk, aktiv freds vilja, som (Forts. 4 sid. 4)

Armbindeln.

Låt mig få berätta en liten detalj ur dramat i öster, som försvinner bakom de stora sensationerna men som hör till det slag av detaljer, som plötsligt gör det klart hur händerna marscherat, och åt vilket håll de gå.

Den som vill detalj är ingenting annat än den att tyska köpmän i Hankou, mitt i brännpunkten alltså för oroligheter, gå omkring och sköta sitt arbete med en bindel om armen, som anger deras nationalitet. Deras tyckhet är dem ett skydd! Så långt har det kommit år 1927! Måsk det ja och tänk på, att det icke är länge sedan de icke kunde och icke vågade sticka näsarna utom sina gränser, därför att de voro slutade, krusade och motade på alla punkter och i alla förelag. Utan att kalla dem oskyldigt förtärliga ångar, kan man ändå konstatera, att inte fanns någon riktig sensation i att de skickas utomlands till Chicago efter västrikens. Allt som, som någon utvald i denna dömande värld, över tjurar och mordare, lättare och barbarer, vilade på deras bjänskor. Hur mycket propagandamaterial, försvars skrifter, molnkalagser, statistik och hjärtekalor har inte pressats fram under tygeln av denna förhö. De svettades och arbetade för att återupprätta sitt rykte och tillbakavisa anklagelser. De måste, ty det blev snart en örhörd roll för skapandet av ett folk i världen är reputation, ett stort rekte.

På den vägen kommer de inte en tum. Däremot låg i själva underlaget fört till ett nytt rykte och freden. Tyskland blev som bekant i Versailles förlorad av med sina kolonier. Tyska medborgare behövdes också de rådgivare, som de intresserade europeiska maktsgrupperna tillkallat sig i Kina. De ha ju som bekant vissa hamnar, sina egen polis, sina egna domstolar, och deras understar äro icke ansvariga inför kinesiska myndigheter. Allt detta har, som vi vet, spelat en örhörd roll för skapandet av den nuvarande spända situationen.

Tyskland blev alltså genom en katastrof befriad från sitt kolonialförflutna, från delaktighet i och ansvar för den europiska orientpolitiken. I hela denna upprettelse mellan kolonialmakter och orient, är det den besegrade makten, som står fr.

Och nu, medan andra länders kämpin få försökas sig i en färdrikhet, för att rådda livet, kunna tyska göra affärer i skydd av sin armbindel, som anger för den andra parten i handeln, att här är en person, som gör affärer utan att ha en kamohål i ryggen.

Tyskarna ha alltså genom nederlaget mera än genom egen förtjänst kommit till ett nytt förhållande till Österns folk, i vilket hot och våld icke spelar någon roll.

Hurudan har faktiken mot Kina varit? Skrämsel och hot, hot och skrämsel, slutligen våld. På vad sätt påtvångs Kina armbindeln, exterritorialiteten, som kränker dess suveränitet, och den moderna industrialiseringen med utsläppskambrak, som påinna om den värsta tiden under industrisättens barndom i England för 100 år sen? Genom våld.

Men det där går inte längre. Kolonialskedet och utpressningskedet är fört, det kan nu inte hjälpas. Det måste avlösas av ett nytt.

Tyskarna med sin armbindel, som handha och värda i Hankow utan några extraordinära åtgärder till sitt skydd, delvis genom en antydning om åt vilket håll utvecklingen här gå. Armbindeln varslar mitt i det facilla nuet om en bättre framtid.

Devinez.

Allvar, högtid och glädjestämning

Det är 20 år sedan en allmän upplysningskurs för nykterhetsundervisning var förlagd till Stockholm. Men den är Centralförbundets 135:te! Att denna av avslutningen och det stora intresse, med vilket kursens många olika föreläsningar följdes av deltagarna, var det tydligen ett gott tecken på förbundets ledning att just nu förläggas kursen dit. Det var en 1,200 deltagare anmällda.

Nykterhetspörsnålet fick en lika allsidig som sakkunnig behandling, på samma gång som ordnarna förstått att åt det hela en prägla av fest och stämning. Lokalerna vackert blomsterpyddade och unison sång före varje föreläsning — sådant är ej utan betydelse. Men framför allt beredes denna festivas genom de stora slagna högtidigheterna, öppningshögtiden i Storkyrkan, stadsuhustosten, högtidsfesten på Konserthuset och Peer Gynt-föreläsningen på Operan.

Det förefaller, då man efter veckans slut låter tanken gå tillbaka till den givande kursen, som om Årkebiskopen vid sitt till i Stor-

kyrkan angav den huvudtanke, som sedan som en röd tråd gick genom det hela, då han talade om att kunskap ej är nog utan ett hjärtat måste vara med i nykterhetsarbetet. Många av föreläsarna lyckades gripa sina åhörare ej blott genom sin vetenskapliga passitet och sakliga framställning utan också genom den personliga ndernden av allvar och ansvar inför frågans sociala räckvidd. Så t. ex. gjorde undersögnens föreläsningar — av professor Johan Almqvist om alkoholen inverkan på prostitution och kånssjukdomarnas utbredning och byråchefen Wikmark om brott och alkohol — ett outplånligt intryck. De många, som åg till på frågan om de finare alkoholorna och det glada restaurantlivet, skulle haft gott av att höra professor Almqvists allvar inför problemet om dessa varors skuld till utbredning av prostitution och kånssjukdomar. Byråchefen Wikmark liksom inspektörerna hos Stockholms nykterhetsnämnd, herr Stillqvist, som talade om alkoholen inverkan på familj och hemliv, och flera andra av fö-

relisarna hade det lyckliga greppet att beledsaga sin framställning med berättelser ur sin egen erfarenhet. Den glömmen man ej lika lätt som siffror och allmänna talerätt, och särskilt som lärare är man tacksam för dem. Man vet ju, hur en sådan framställning ur levande livet inför barn i symnerhet aldar bättre ånsamling och läraformningar.

Tisdagens program var ägnat åt frågan om nykterhetsundervisningen. Förste inspektören vid Stockholms folkskolor, doktor Karl Nordlund, höll tre föreläsningar, varefter diskussion följde. Doktor Nordlund berörde den förändring i själva problemställningen, som ägt rum inom nykterhetsrörelsen i vårt land när det gäller nykterhetsfrågan i allmänhet och även nykterhetsundervisningen. Fram till under den Wiesegrenska tiden och lång tid framåt vara en huvudsakligen religiös och etisk fråga, kom en tid — vid och efter selskiftet — då man allmänt använde medicinska synpunkter på problemet. Undervisningen i nyk-

(Forts. 4 sid. 4)

Äro Edra inkomster för stora?

varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker


KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

Gå med
Spångbergs Blommor
12 Birger Jarlsgratan 12

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
 Sussplan 1, 2 tr., Stockholm.
REDAKTÖR:
 Elin Widger.
 Motgångningskl. kl. 10-11.
 Telefon Norr 48 42.
EXPEDITION:
 Telefon Norr 282 43.
 Kontorskl. kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.
PRENUMERATIONSPRIS:
 För helår kr. 6.— halvår kr. 3.50.
 Kvartal kr. 2.— Lösnamnen 15 öre.
ANNONSPRIS:
 1 text 20 öre
 per millimeter.
 Textsida eller särskilt begärd
 plats 25 öre

**Tidevarvets
 Rådfrågningsbyrå**
 för föräldrar
 Sussplan 1—3 II
 torsdagar 9,30—10,30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein
 Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
 Maintorgsgatan 3, Stockholm.
 Telefon 244 88, Norr 244 19.
 Familjerätt, Hyresrätten, Testamenten, Bouppteckningar. Frågor från landsorten besvaras omgående.

EVA ANDÉN Advokatbyrå
 Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
 Herkulesg. 14, Tel. 75 76, Norr 183 26, STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familj- och arvsrätt, Bouppteckning och testamenten, Förvaltningsuppdrag.
 Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
 Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
 Norrlandsgatan 8-10, Stockholm.
 Tel. 147 99, N. 101 50.

Doktor Inez Laurel
 Sibleygatan 9, Sthlm. Tel. 741 71.
 Homeopatisk behandling.
 Tid för mottagning bestäms per telefon, helst 9,30-10 fm.

Doktor Fähræus
 Här- & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar.
 Karolinska 48, Stockholm.
 Mottagning enl. Sverenskommitté per tel. 707 18, kl. 10,30-12.

Inlöst genom
Stockholms Tandläkareförening.
Tandläkare GUSTAF HERULF
 Hamngatan 5 A.
 Mottagning efter Sverenskommitté.
 Tel. 171 27.

Tandläkaren
Emma Andersson,
 Stureplan 13, I (Dagens Nyheter's hus).
 Tel. Norr 3 47.

Promenadskor och Kängor samt finare inneskodon av bredare och smalare typ, med låga klackar eller best. utan klackar, ständigt av Sv. K. Centr. Föhr. för Fys. Kultur och tillverkad av Falövs Sko-fabriks A.-Bol. Finnas och kan beställas i
Anna Ahlströms
MANUFAKTUR O. KORTVARUPAFFÄR
 Götgatan 66, Stockholm — Tel. 56, 31184



Så lediga skall fötterna ligga i skon.

Alltjämt i valtider

Vi slutade vår föregående ledare med en förklaring, att om Tidevarvet en gång skulle finna för gott att starta en valrörelse, så skulle den ärade allmänheten ej behöva sväva i okunnighet ditom, ej heller skulle vi då neka oss att sätta upp våra kandidater allt efter den ordning vi ansåg skäligt. Det ser ut, som om det vore/af nöden att börja detta nummers ledare på samma sätt. Ty alltjämt är det d. s. k. "Tidevarvpolitiken" som n. n. s. ligger till grund för den vid stadsfullmäktige och valorsalen utsända kvinnolistan. Vi hänvisa till föregående nummer, hur därmed förhåller sig, det är enformigt att gång på gång upprepa saker för att klarlägga motståndares medvetna missförstånd.

Den s. k. kvinnolistan har emellertid rönt en oövad uppmärksamhet och är huvudstadspressen all tack skyldig för den storartade reklam, som därigenom kommit densamma till del, detta må nu än skett i form av heständning mot illindignation, 3-dje klassens oövert eller t. o. m. utnyttjande av ett tillfalligt tryckfel.

Dagens Nyheter — vi vilja icke yttra oss om dess idealitet, som vi huvudsakligen känna genom bräskandaler — har mistat sina illusioner och kämper sig snopen. Icke nog därmed, alla äldra män som "troet och framgångsrikt kämpat för kvinnornas fulla medborger rätt" förklarar beklända och gripna av vemod. Nonsens! Låt oss hålla oss till fakta. Ty sedan kvinnorna velat göra allvar av sin medborger rätt, de ha samvetsgrant på alla punkter bekämpats.

"Med männen för samhället" är Dagens Nyheter's ideal! Tidevarvet däremot menar — varken med eller mot männen utan för s. a. m. samhället, men icke valbeaktningen "samhället främst" som täckmantel för borgerliga klassintressen. Det är visserligen en bra val fram att säga, att kvinnolistan genom sin säraktion hellre vill hjälpa in en bolsjevik, än en dugande liberal kvinnlig kandidat på den borgerliga listan. Vi veta icke, hur långt liberalernas storhetstrodor man sträcks sig, eller hur många kandidater de tro sig kunna sätta in. Kvinnolistans initiativtagare ha tydligen icke velat gå in på den frågan vilka "dugande kvinnor" som stå i främsta ledet på liberalernas listor.

Vad däremot "Tidevarvpolitiken" beträffar, så är denna långt

ALMA AXELSSONS Förlösningshem,
 Linnégatan 19, mottagning öppnad. Även för längre tid. Trygg o. ingen välför. Tel. 778 24.

Medicinsk och Elektrisk Här- och Ansiktsbehandling
 Hörtz av vort, bruna fläckar, Hottorner med violetta strålar. Gen. härväst härt, med elektrolytisk behandling. Manicure. Pedicure f. damer o. herrar

Hilda Jonson
 Götg. 18, Tel. S. 332 99, Stockholm

Fru Emma Holmin
 Manicure, Föthandling, Frostskador behandlas. Hygienisk ansiktsbehandling med Massage, Elektricitet, Violetta strålar och Vibrator. Cremet m. m. till sälj. Ledarskapskolan 8, Tel. Norr 235 58.

Salong
 för Klänningar, Dräkter o. Kappor
JEANNA HELLMER
 Biblioteksgatan 11, 3 tr.
 Norr 2863

Aldrig sak Skalet och kärnan.

Det är visserligen anmärkningsvärt, att i det särskilda utskott, som blivit tillsatt för att behandla skolreformförslaget, invaldes som suppleanter två av andra kammarrens kvinnliga ledamöter. Annu anmärkningsvärdare är likväl, att från första kammarrens fröken Hesselgren ej invaldes i detta utskott. Även om man icke längre bör förväna sig övert vad som kan ske, kan man nästan förväna sig övert detta. Uppfostran bör ju till de frågor, som man med alldeles särskild patos hänvisar till kvinnorna. Och fröken Hesselgren är den enda av riksdagens kvinnliga ledamöter, som har särskild pedagogisk utbildning och därtill på ett synnerligen framstående sätt utövat undervisning. När nu denna för hela vårt folks framtid så viktiga undervisningsfråga skall avgöras, förbäs hon, eller snarare, man avstår att begagna sig av hennes stora förmåga och sakkunskap. Det är mer än budvärdigt.

Men saktlighet och duglighet är nu en gång icke gångbart mynt, varken inom riksdagens väggar eller i vår tid.

mera feministiska än kvinnolistans s. k. "feministiska" program. Tidevarvet utgår nämligen från s. a. m. hilleit och anser att kvinnornas medbestämmanderätt i s. a. m. hilleitpunkt är nödvändig, icke endast ur enbart feministisk synpunkt. Ja, så radikala äro vi, äro och förbliva. Vi är förstärkt mycket väl, att all efter det och gälla, som slungas ut mot "feminism" i kvinnolistan och som Tidevarvet får klåda skott för, det gäller i grund och botten Tidevarvet radikala hållning. Ty Tidevarvet — och detta är Tidevarvpolitik — anser det som ett svek mot samhällsutvecklingen, mot ungdomen, mot framtiden, att hela den borgerliga falangen på grund av klassintressena sluter sig tillsammans mot arbetarpartiet. Vi vilja ej låna oss till detta svek. Och tyklar man om den kommunistiska faran — vad kan mera än borgerlig samling stödja och underlätta bolsjevikernas framrykning.

Beträffande resultatet och huruvida kvinnolistans anhängare änka sig till lyckos eller inte, vilja vi endast tillägga, att det är ej omöjligt till framgång eller icke framgång, som blir vara det avgörande, utan vad som är rätt. För den skull kan Tidevarvet icke stötdja borgerlig samling.

Begär alltid Vitrum's ölförpackningar:
MALTEXTRAKT VITRUM, bästa näringsmedel.
MALTEXTRAKT VITRUM, med fiskolja, bästa vitaminpreparat.
MINERALVATTENSALTER VITRUM, LÄSKEMIDDEL VITRUM, bästa avföringsmedel.
SODAPASTILLER VITRUM, bästa medel mot labbröttn.
FEROL VITRUM, det kraftigaste aptitväckande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lätsmält förläggas det av den outsläppte magen. Vid blodförlust och svaghet av största värden. Dess angenäma smak gör att det med lätthet läggas av skäl barn och vuxna.
 Tillverkas i
Apoteket Vansens Apoteksvaerentorials Laboratorium, Stockholm.
 Samtliga preparat finnas på alla apotek.

CARL HEDMAN SNICKARE
 Linnégatan 50
 Tel. O. 24 42. Rodsstadsg. O. 66 17.
 Alla slag av skåp ochlådor samt finare Snickerarbeten, Renoveringar, Reparationer utföras till moderata priser.

Propositionen i skolfrågan har kommit och passerat en första pressbehandling, som väl på det hela taget varit välförig. Själva ett mycket omfattande skäl av organisationsfrågor och av en liten, men naggande god, kärna av metodförändring. Metodförändringen består i självverksamhet och koncentration i arbetet — idealiska arbetsformer således — i stället för den nuvarande korvstopningen med följande dagliga magpumpning. Bilderna äro kanske lilla dristiska men icke desto mindre verkligt betydelsefulla. Presskritiken har i huvudsak hållit sig till skallet, förmodligen i den tron att det, som syns mest, är det viktigaste, men helt säkert också på grund av obekantskap med den goda kärnan. Det finns emellertid ett utmärkt sätt att göra denna mycket bekant nämna bekantskap ganska grundligt genom att låsa lektor O. Olsson's nya bok, "Demokratiens skolväsen". Denna är en skildring av den goda kärnans verksamhet i Amerikas skolor, en mycket intressant och trevligt skriven skildring, som naturligtvis först och främst alla lärarekräfter börja bekanta sig med, men som också för växt icke hög grad är lämpad för hemmet. Hennes ha hitintills rätt ofta av skolan behandlats som rätt efterblivna och de ha därför alla skriftligt att söka följa utvecklingen på området, i all synnerhet som hemmen vanligtvis så krafta kaslonerna är oeländiga, när skolan varit nära att bli en situation vid det hitills brukliga föraringsstället. — Metodförändringen minst kemellertid denna fara högst betydligt. Barnen få nämligen händelser ha kvar det mesta av det levande liv, den energi och arbetslust, med vilka naturen utrustat dem, och dessa goda gåvor få rent och utvecklas vidare under självständigt ösande ur visethetskällor och östört smältande av de närande ämnena. Det låter ju sagolikt men det naturliga och solklara har alltid varit svårast att förverkliga. — Vi ha alltså alltså skäl att vara tack samma för propositionen. Kärnan kommer att vara så sig själv i sig självet som oskadligt skolots eventuella skavanker, och tygen stora värden: *initiativ* och *soliditet*, vilka den gamla metoden genom sin ständiga press, sin omöjliga friktion och dödande mekanisering nästan hållit på att försöra, kunna åter tillväxa. Det är *sublima* värden, framgångarna som resultat av *intentioner* och *skolans* fostran vi behöva när det gäller att betria oss från tidens plåga: arbetslösheten. *Initiativ* och *soliditet* inom det egna landet och icke avstjälpta på ett annat, vilket man gör, när man rekommenderar emigrationen som *hemmedel*.

Karin Hammar.

Hallands länsförbund
 av
Frisnmade Kvinnors Riksförbund
 har ord. länsförbundsmöte i Perssonska Trädgården, Varberg söndagen d. 13 mars kl. 3.30 en. Mötesförhandling. Kl. 4: Diskussion efter inledningsföreläsning av
Fru Rut Adler,
KVINNORÖRELSEN JUST NU.
 Till diskussionen inbjudas kvinnorganisationer och enskilda intresserade kvinnor. Nya medlemmar vinna inträde.
 Länsförbundsordf.
Henny Wjstrand.

Kliniken för sjukgymnastik och Massage
 BEGÄRINGSGATAN 13, 2 tr., hiss.
 Endast legitimerad sjukgymnast. Kontinuerlig vård. Klinisk, Rådfrågningskl. kl. 11-13, tel. O. Fred. 715-745 cm. Leg. Håvar.
 Åven privat mottagning.

Öppet brev till advokat Staël von Holstein.

Enligt referat i dag av Dagens Nyheter har Ni i Er >fråna kritik av Kvinnolistans överdriftiga åtgärder i Er förtvåtan därövert utslungat den insinuation att bakom det — låt mig säga — enfaldiga missstaget i valpropolet låge en *malmanöver*. Vi kunna tvista, advokat Staël von Holstein, om kvinnornas intressen vid varje tillfälle bäst gagnas genom arbete inom eller utan partierna. Vi kunna ha olika meningar om det spmhälle vi alla vilja tjäna bäst gagnas genom en skärpt klasskamp eller genom försök att avtrubba densamma. Men vi ha inte rätt att till vilja varandra smutsiga motiv.

Ehuru jag visserligen ej förstår var *malmanöver* skulle bestå, då ju faktiskt valorsalen ske samtidigt och under samma parti beaktningar som stadsfullmäktige valen, frågar jag Eder härmed, om Ni verkligen menar att vi alla, som mer eller mindre gått in för kvinnolistan, och alla i någon mån öromskyldiga i valpropoppets misslag — genom att ej ha servererat detsamma — att vi, säger jag, vars liv och verksamhet är Eder sedan decennier väl bekant, skulle låna våra namn till något, som rättfärdig Eder insinuation?
 Stockholm den 9 mars 1927.

Reda Nilsson

På förekommen anledning.

Bland olika sätt att misstänkliggöra Kvinnolistan och avskräcka väljare ditifrån anse de olika sätt att värdas, att valledningen, då listan i alla årets upptar samma namn, skulle ha tänkt sig en sammanräkning av rösterna två-över alla kretsar. Så är ju jagulunda fallet, och fastän prejudikat på listor med samma namn i olika valkretsar ännu ej finns, kan ingen bevisa att metoden är orättlig.

Vilken Fröken Anna Ahlströms skulle ej vara valbar på grund av uppdragsuppdrag. Här finns däremot prejudikat, att person, i liknande ställning blivit vald.

Märkligt är dock att anteckna, att ingen kritik rikats mot de namn, som Kvinnolistan uppstår, blot, mot dess utsiktloshet att lyckas!

Bland andra beskyllningar, som utslungats mot Kvinnolistan har Svenska Dagbladet talat om att därskott stod en *anonym* uttalanden. Advokat Eva Andén har i samma tidning bemött påståendet med att påpeka, att Svenska Dagbladet som tillar på styrelseledamöterna i Föreningen Kvinnolistans.

Vi beklaga, även med anledning härav, att Tidevarvet i sitt förra nr försummat att redogöra för valet av *ordinarie* styrelse för Föreningen Kvinnolistan, vilket ägde rum vid sammanträdet d. 25 februart.

Sammanträffningen är följande: Kantskärator, *Reda Godeberg*, ordf. Advokat *Eva Andén*, v. ordf. Övriga ledamöter: *Ulrika Bergström*, *Sigge Andersson*, *Ira Emilia Telqvist*, *Fru Sigrid Johansson*, *postexpedient* *Hugultfeldt*, *kontorist* *Edith Lindholm*, *folksamling* *Brannan Gerda Nyström*, *bl. dr. Gerie Söderberg*, *konstnär* *Ingemar Walin* och *styrelseförman* *Henny Wjstrand*.

AKTIEBOLAGET

Kol och Koks

**ANTRACIT
HUSHÅLLSKOL
KOKS, alla storlekar
BRUNKOLS-BRIKETER**



Telefoner: "KOL och KOKS"

Kring kyrkan och det religiösa problemet

L

Vår tid är i många avseenden den pietetsfullt bevarande. Upprörd över föregående generations tanklösa insättande av nya, ofta haltlösa vanor och skapelser, med offerande av gamla värden, har den gjort till sin uppgift att återkänka dessa värden deras berättigade plats.

På det kyrkliga området har denna uppsökande och återställande riktning kanske haft sitt vidsträcktaste fält. Det är ej endast de gamla måningarna, som knacksats fram under århundradens villmning, eller de gamla snidade bilderna, som återställs på sina platser. Även gamla hymnor och kyrkbruk har åter infliutats i gudstjänsten. Allt detta ger åt kyrka och gudstjänst något fylldt och traditionsbetonat. Men det är också just inom kyrkan, som vi få det starkaste intrycket av det *begränsade* i denna tillströmning. Det gäller här livkast något yttre. — Det gäller, om vi skola nöja oss med detta gamla, klåda det i de vackraste former och så gott vi kunna söka gjuta nytt liv däri. Eller om vi, med uppförande av den pietet, varmed vi helst önskade omge den faderne-ärvda religionens askningsätt, skola ställa på oss själva och på andra den sköningslösa frågan: Ha vi några religiösa behov och hur skola vi tillfredsställa dem?

De religiösa anlagen, de uppräda som andra själslag, äras som de, slumra över släktet som de, blomstra härligt hos de religiösa snillena och nyskaparna, eller tånas ut till stilla sammanknäppande av händer hos tysta slämningsmänniskor. Men hos en stor del människor finnas de ej alls, och de finnas frånvaro av religiösa anlag innebär på intet sätt något mindervärdigt. Hur många starkt etiska personligheter, varmhjärtade människor och goda medborgare finnas ej i deras led. Och omvänt, hur ofta ha vi människor med religiösa anlag föra sin omvändelse levat ett antiochian, ja ofta vill vi. Den religiösa litteraturen överflödar av sådana skildringar. Det är alltså en artskildnad, mer än en värdeskillnad, åtminstone så länge det gäller det stora flertalet. Ty de största människor man möter i livet eller böckerna, de äro dock religiösa eller religiösbetoad. De bli alltjämt de nyskapande, de utlösende, de upplevande. De icke religiösa bli alltjämt de andligt improduktiva, de mer jordiskt levande. Och dock, hur mottagliga äro icke de flesta av dem för det direkta inflyandet av en verkligt religiös personlighet.

Skulle man emellertid från ovanstående utgångspunkt företa en klyvning av ett folk, ett samhälle, en församling, skulle man säkert komma till det mest oväntade resultat. En societetsdam kan ha en stark religiös anlag än en ärkebiskop, en straffänge veta mer om själens brottning mellan ljus och mörker än fängelsepredikanten. Den lilla prästfrun, som så troget följer sin man till kyrkan, är kanske i själen mest hemma i kök och

källare, medan tiggaren, som hon så vänligt besparar, och som förbannar kyrkan, inom sig kan äga frön till religiös blomning. Tänka vi vidare på de från kyrkligt håll så ofta hörda förebräelserna av kyrkans äfvolkas och folket av kristnass, så må vi fråga oss, huru många, som i forna tider besökte kyrkan, verkligen drevos dit av inre drift, och huru många som gingo dit av gammal god vana. Och kan det ej betraktas som ett utslag av radikal ärthet, att då den personliga friheten i hemmen blev större, de, som ej kände sig behållna på de så många kyrklystningskåp, uppbörde därmed. Och slutligen, för att vidröra det mest tragiska, kan det inte även ha gått så, att just många av de djupa religiösa andarna i nutiden ej mera känna kyrkan som sitt andligt hem. Att allt det forna, som pietetsfullt bevaras inom kyrkan, blivit trycker dem, att — för dem — många former inte gå till fylja med levande religiöst liv. Om så är skulle som kyrkesökare i våra dagar främst återst: ur de religiösa led de mer osjälvständigt religiösa, stanningsmänniskorna, för vilka barnomsminnen och religiösa begrepp smälta samman till något de älska: av de icke religiösa-plikt- och vanemänniskorna, för vilka ett kyrkbesök blir något uppfyllt och tillfredsställande. För många en källa till kraft, men för en del kanske också till självodhet och självförhållande gent emot icke kyrkbesökare.

Träda vi så inom kyrkans murar och lysnar till dess förkunnelse, måste vi säga oss, att den är en förkunnelse för de djupa religiösa. Den är ej endast uppfyllt av Kristi aktiva gudskärs- och kärlek-lära, även toherna från siande och vittnande gudsäm från till Pankus, bildla tillsammans en mäktig kör av religiöset. Hur är det då att så många religiösa människor ej finna sig till rätta inom kyrkan? Ack, alla de heliga skrifterna med sin storslagna legendariska världstillsällande, sina syner och under, allt sitt skälvalande patos, ha i så många århundraden behandlats, utlagts, omsatts i system och dogmer, att man har en lång väg att gå tillbaka för att nå deras verkliga hem. Och främst av allt, prästerna ha vant sig vid allt för allgaldigt och i överflöd använda de höga orden för de höga begreppen. Näd, kärlek, omvändelse, bekännelse, förlåtelse, är det intet begrepp inför vilka en religiös människas måste tjuga eller sänka rösten. Kan hon, utan att reagera, höra dem gång på gång, som så ofta sker, under en gudstjänst uttals, som de mest allgaldiga företeelser. Gör han då ej hellre själv till de heliga skrifterna, uppsöka de stora religiösa personligheter och jämför deras upplevelser med sina egna. Ty själv vill hon, om och i största ödmjukhet, även vara skopare, ej endast lyssnare och eftertersigare.

E. L. (Forts.)

Hilda Sachs

fylder 70 år den 13 mars, och hon kommer säkerligen att från när och fjärran hyllas och tackas för sin rika gärning som skriftställerska och talarena.

Och med tillfredsställelse kan hon säga sig själv, att åtminstone några av de önskemål för vilka hon under åratal kämpat blivit förverkligade.

Vi som voro med under rösträttsstriden, är minnas, hur Hilda Sachs stod i första ledet bland dem som togo det initiativ, vilket ledde till bildandet av F. K. P. R. och vi minnas även hur hon sedan i tal och skrift och som mångårig utskottsledamot av Stockholmsföreningen outtröttligt deltog i arbetet för rösträtten, tills allt omsider nåddes.

Redan tidigt hade Hilda Sachs okvliga rättskänsla lett i hennes intresse även på en annan samhällsfråga, självandevardens propositionens reglementering.

Många och bittra voro de strider som slutet av förra och början av detta århundrade fördes, om reglementeringens vara eller icke vara. Dess motståndare att börja med ganska fåtaliga skara blev utsatt för ett mycket starkt klander, ej minst från framsände, representanter för den medicinska vetenskapen. Oförskräckt, logisk, varm hjärtad, uppräddade Hilda Sachs gång på gång mot reglementeringssystemet och till den förändring, i den allmänna uppfattningen av denna fråga som så småningom uppstod och som slutligen ledde till reglementeringens upphörande, ha hennes tilltag säkert i hög grad bidragit. Ej minst torde detta ha varit fallt med hennes år 1912 utgivna bok "Den svarta domens", där hon klart och övertygande uppvisar reglementeringens oavärdiga och oönskliga inbörd. Mycket av vad som säges i denna bok kan t. o. med stor behållning läsas just nu i samband med frågan om löstörvaragens fortsatta tillämpning på s. k. prostituerade kvinnor.

Hilda Sachs avlade i sin ungdom lärutnemen och intresserar sig alljämt för pedagogiska frågor. Hon har varit ivrig för att även flickornas undervisning i samma utsträckning som barnas skulle beaktas av staten, och även härutinnan har hennes uttalanden givit henne rätt.

Hennes tid och krafter ha räckt till för ännu mycket annat. I olika tidningar har hon under årens lopp skrivit artiklar i olika ämnen, i allmänna kulturfrågorna, ej minst på det estetiska området. Skådespelarkonsten ligger särskilt hennes hjärta nära, men även modets växlingar ha i henne funnit en skakknung skildrare, och hennes väner ofta ut att hon också har en stor förmåga ut med konstförfattarna fingas själv förverkliga mode- och tecknarnas anvisningar.

Ej så sällan utmärks översättnings-, särskilt från franska och italienska, ha vi också Hilda Sachs att tacka och i sina egna romaner, "Ewig sommars", "Marias" har hon givit livfulla skildringar av aktuella livsproblem i natidmiljö.

Denna lista på Hilda Sachs intresse- och verksamhetsfält är ingalunda fullständig, men den är ju imponerande nog! Det mest imponerande är emellertid att Hilda Sachs ännu vid 70 år är samma kräftiga och varm hjärtade, friska och för icke ålders, lika brinnande intresserad av framtidens gestaltning som i unga år. Hon är ej, till dem som så sällan till rö när en seger är vunnit, hon vet och känner att det alltjämt finnes mycket att kämpa mot och att kämpa för. I Sv. Kvinnores Medborgarförbund är hon för närvarande en verksam och högt skattad styrelseledamot, och allt emellanåt synas förtämliga artiklar av hennes hand i pressen. Och från de många vittnen som under årens lopp samlat kring Hilda Sachs stimulerande och välföränsa personlighet ledasgas föredagsledningskonferenserna av en varm förhoppning att hon ännu ej på länge må förtörntas i striden för rättfärdighetens och skönhetens återbärvande på jorden. Heil Hilda!

Alma Sundqvist.



Svenskt patent. För eftertagningar varnas.

Extra inkomst — hemarbete.

Genom att i hemmen utföra stickarbetet för egen eller vår räkning på våra patenterade stickmaskin ARE — specialmodell.

Säljes även med S. K. F. Kullager. Levereras till rensat stängligt instrument.

Överblivet icke rättstickningsapparat med kortså nån där ni kan erhålla en bättre och billigare, näml. Are-Standard till endast kr. 125.—, vilken kan komma med randapparat för enskild stickning. Nyhet! Are Hängstickmaskin. Numrens värdlösa ömsvinnare med kullager. Begär prospekt.

NORDISKA TEXTILKOMPANIET
Vasagatan 15—17, STOCKHOLM.

Med anledning av —

Albrig har i en tidning de brännande frågorna kommit en så inop livest som "Tidevarvet". Albrig har problemet i en lednings tillfälliga form beviljats så friskt och vårdande rakt på sak, så ljudande, så allvarligt, och oförklarligt!

Och man önskar att man hade sitt hjärta på sin fatiga tunga, så att man kunde ropat ut över världen sitt ve och sin vilja — sitt ve över eget och andras svavande — "Bojgen-taktiken, vudenom" — ack så sällan stvers återjennens — och sin vilja att förena sina händer med de andra, i den länk av människors jorden runt, som kan säga "vi villas" och "vi villas icke". Vi villas en ny undervisning för våra barn, i en frögliga anda och efter en fränt metod, vi villas icke en skolorum, men vilja kunna, anpassande sig efter livets krav. Vi villas icke krig, ej heller förberedelse till krig — både för den Tjänkrone österländskens skull, vars lära vi skrytsamt kalla vär, och för vårt svenska förenats skull, vilja vi det icke. Vi villas icke betala skatt i allt vi äro arbetsbetostade, utan i allt av vad vi för vår personliga del använda av allas gemensamma egendom. Vi villas icke att stena genom tullar och monopol ger att den vägen vad den rövat från den andre. Vi villas ha rätt att utbildas oss till, allt söka, och att efter kompetens och duglighet erhålla vad arbete som helst, oberoende av kön och giftermål. Vi villas ha frihet från att ledagsvaccinerna våra barn när vi uppfylla samhällets rindliga fördringar på arbetslöshet. Vi villas ha bort byckeri kring sedighetsträffarna, vi villas ha föreläsningssvaret insatt på föredrag om följethetens tidigaste stadium så långt en etisk och hygienisk-ekonomisk vägledning kan göras det. Vi villas så långt vi förmå det göra rätt för oss, uppfylla våra skyldigheter, betala vår existens med vår inkomst; allt på den plats och i det arbete som ingen kan bestämma för den andre, men i vilket var och en i ödmjukhet måste sanna sig till Vår Herres mening.

Mer Eln.

Vaccinationstväng eller icke.

Doktor Åsa Nilsson uppsats i nr 5 av Tidevarvet angående vaccinationen glädde mig och säkert många flera ökskrivligt, objektivt och utredande som den var. Det är ett hoppas, att den skall ge uppgång till ett stort antal sympotisttalanden och rykanden om vaccinationstvängens avskaffande.

Min egen erfarenhet — min lilla flicka har efter vaccination vid ett års ålder framlevat sin barndom i sjukdom och lidande och först efter 7—8 års valten- och diätbehandling blivit frisk — har gjort mig djupt upprörd över vaccinationstväng- och jag ansör att det bör korttagas. Så har ju också för länge sedan skett i England, med dess längre erfarenhet av vaccinationens följder.

Mosströ, Nyköping.

Minni Lindström.

Vad som kan hända en shinglad sjuksköterska.

I Tidevarvet stod för en tid sedan en liten historia om en R. O. Ficka, som intellektuellt utgången vid Unga Kursets utbildningsanstalt för sjuksköterskor av den anledningen att hon hade kortklippt hår. Mot den stränghet fråga om sjuksköterskornas både hår och kläddräkt som ovanstående händelse är ett exempel på, har protesten rest från flera håll.

I Stockholmsdistrikten av den 3 mars uttals sig fyra lärare. Professor Israel Holmgrens, doktornerna Andrea Andren-Svedberg, Alma Sundqvist och Karl-Otto Larsson för det berättigade i kraven på större frihet fråga om hår och kläder, som framförts från de yngre sköterskorna. En sjuksköterska har nu rätt att själv vilja om hon vill ha kort eller långt hår. Ut sjukvårdsstyrelsen är det i alla händelser lämpligare med kort hår, som är lätt att hålla rent och bekvämt att ordna. För en anställning vid Seraferim — säger professor Holmgren — spelar hårets längd ingen roll, medan dr Larsson framhåller att en god fuktbehållning är det viktigaste.

För tysk-polka konferensen i tillförordliga tryckeri på tyska och polska språken samt annat upplysningsarbete — behövs ekonomiskt understöd. Bidrag, även de minsta, mottogs av Internationella fredskommissionens ordförande fruon Matilda Widgren, David Jagaregatan 9 — 11, Stockholm.

Svenska Pianofabriken

Pianino

Elegant, Fyllig ton, Bekag. Lj spelar. Ombud anst. Utställning: Drottning 57, 1 Stockholm. Tel. Söd. 28 28



För ingen är fördelen

av
Kapitalansamlingsräkning
större än för
den självförordnande kvinnan

Begär tabell och närmare upplysningar från vilket som helst av våra kontor.

SVENSKA HANDELSBANKEN.

FLIT

MAL

KROKS PETROLEUM & OLJE A.B.

Klara Hushållsskola
Drottningg. 21 B. Tel. N. 25882

OBS! NY REGIM!

MÅLDE
Heltäckande, för män, 70 kr.
Tessupér à la carte kl. 6—9.

Arrangemang av:
Bröllop, begravningar och festliga samkväm intill kl. 12 p.m. ev. 7 f.m.
Klubblokaler m.m.

Allt till lägsta pris.
Vårdsamt O. A. Jonsson.

Sjukvårds- Förbandsartiklar

Kirurgiska Gummiwaror, Bandager alle slag, Elektriska Hjälpapparater, Induktionsapparater, Åderöfverkaststrupper, Bräckband, Ryggkällare, Grosseskoror, Gygglor, Brösthållare, Lungskyddare, Skåtknivar, Lågdrurar, Dumböcker, Barnavårdsartiklar alle slag m. m. Bestik eller tillävis osv. Illustrerade katalog gratis.

Magasin Special
Vasastigatan 58
(Liljeby i Passagen)
Byggnad Jarlgatan 9
STOCKHOLM

